ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 03.04.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

42.

Zákon

ze dne 7. března 1947

o některých opatřeních ve stavebnictví souvisících s dvouletým hospodářským plánem.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.
Podmínky pro stavební činnost v letech 1947 a 1948.

§ 1.
Přípustná stavební činnost.

(1) Stavební práce lze s výjimkami stanovenými v § 2 prováděti jen, jsou-li součástí úkolů stanovených zákonem ze dne 25. října 1946, č. 192 Sb., o dvouletém hospodářském plánu (v dalším jen dvouletý plán).

(2) Stavebními pracemi podle odstavce 1 se rozumějí všechny práce, které tvoří předmět oprávnění civilních inženýrů, stavitelů a mistrů zednických, kamenických, tesařských a studnařských, jakož i stavební práce řemeslnické, pokud je při nich třeba vázaných stavebnin ve větším množství, než kterého lze volně nabývati nebo které se přiděluje řemeslníkům k provozu živnosti.

(3) Tento zákon neplatí pro stavby k účelům vojenským nebo k účelům obrany státu, pro stavby na železničním pozemku, souvisící s provozem drah, a pro stavby telekomunikační.

§ 2.
Stavební činnost mimo dvouletý plán.

(1) Stavební práce na stavbách, neobsažených ve dvouletém plánu, možno prováděti jen, bude-li potřeba stavebnin a pracovních sil pro ně kryta z místních zdrojů tak, že nebudou tyto stavebniny a pracovní síly odňaty plnění úkolů, stanovených dvouletým plánem.

(2) Při rozhodování o přídělu vázaných stavebnin podle platných předpisů rozhodne příslušný úřad zároveň o tom, zda jsou splněny podmínky podle odstavce 1. Jde-li o stavební práce, k nimž není třeba vázaných stavebnin, rozhodne o tom, zda jest splněna podmínka stran pracovních sil, okresní úřad ochrany práce výměrem; povolení k stavbě nesmí býti dříve vydáno. Ministerstvo techniky - na Slovensku po vyjádření příslušných pověřenectev - vydá směrnice pro tato rozhodování, a to, pokud jde o pracovní síly,v dohodě s ministerstvem sociální péče.

(3) Při zvlášť naléhavých hospodářských, bezpečnostních, sociálních nebo zdravotních důvodech (opatření přístřeší pro rodinu s více dětmi, odstranění následků živelních pohrom, rozestavěné

stavby a pod.) může ministerstvo techniky - na Slovensku pověřenectvo techniky - povoliti výjimky z ustanovení odstavce 1.

(4) Volně možno prováděti nezbytné udržovací stavební práce,

a) není-li k nim třeba vázaných stavebnin ve větším množství, než kterého lze volně nabývati nebo které se přiděluje řemeslníkům k provozu živnosti, a

b) budou-li zaměstnány jen místní pracovní síly tak, že nebudou odňaty plnění úkolů, stanovených dvouletým plánem.

(5) Ustanovení předchozích odstavců platí pro všechny druhy staveb s výjimkou staveb uvedených v § 1, odst. 3.

Část II.
Podmínky plánovací.

§ 3.
Stavební obvod

(1) Pro každou obec, v níž budou prováděny pozemní stavby podle dvouletého plánu nebo stavby jimi vyvolané anebo stavby podle § 2, odst. 1 nebo 3, určí okresní národní výbor - na Slovensku státní stavební úřad - po slyšení místního národního výboru, přihlížeje k potřebě ploch pro jednotlivé účely a druhy staveb, jakož i k platnému regulačnímu plánu, jeden nebo více stavebních obvodů s těmito právními účinky:

a) povolení k rozdělení nebo přeměně pozemků na staveniště nebo stavební povolení lze uděliti jen pro plochy uvnitř stavebního obvodu obce;

b) mimo stavební obvod lze připustiti stavby jen pro účely zemědělství, lesnictví, hornictví a jiné těžby a zpracování nerostů, využití přírodních zdrojů, dopravy a zdravotnictví. O tom, zda je možno zřídit stavbu pro účely zdravotnictví, rozhoduje zemský národní výbor, v ostatních případech stavební úřad;

c) stavby uvnitř stavebního obvodu není třeba hlásiti podle § 2 vládního nařízení ze dne 23. července 1941, č. 299 Sb., o přípravách prostorového plánování a o zjištění a projednávání plánovacích akcí.

(2) Do stavebního obvodu budou pojaty plochy, které jsou již zastavěny, a další plochy v rozsahu očekávané stavební potřeby tak, aby stavební vývoj obce pokračoval soustavně, uceleně a hospodárně. Budou to tedy zejména plochy, kde již jsou provedena a budou plně využita veřejná zařízení (cesty, vodovod, kanalisace atd.), po případě kde se dají snadno prodloužiti a kde při tom bude dosavadní zastavění uceleno, a to především zastavěním mezer. Podle týchž zásad bude stavební obvod rozšiřován.

(3) Do stavebního obvodu nesmějí však býti pojaty části obce, jejichž úpravu nelze řešiti bez znalostí podrobných podkladů (na př. výškového zaměření) anebo jež jsou nebo patrně budou dotčeny důležitým, avšak dosud nevyřešeným veřejným zařízením (na př. železnicí, dálkovou silnicí, regulací vodotoku, průplavem a pod.).

(4) Podkladem pro určení stavebního obvodu bude polohopisný plán obce v měřítku 1 : 2880 nebo větším, v němž se vyznačí dnešní stav zastavění obce, vybudovaných komunikací, vodovodu, plynovodu, kanalisace a jiných veřejných zařízení. Plán dodá obec nebo bude opatřen na její náklad.

(5) Z výměru, kterým byl určen stavební obvod, se může odvolati jen místní národní výbor; o odvolání rozhodne zemský národní výbor - na Slovensku pověřenectvo techniky po slyšení státního plánovacího a statistického úřadu. Pravoplatné určení stavebního obvodu bude v obci veřejně

vyhlášeno a vyznačeno v situačním plánu obce (odstavec 4), jenž je vyložen k veřejnému nahlédnutí.

§ 4.
Upravovací náčrt.

(1) Vyžaduje-li toho rozsah staveb, jež mají býti v obci podle dvouletého plánu provedeny a nemá-li obec pro území stavebního obvodu platný upravovací plán nebo jestliže takový plán nevyhovuje nynějším potřebám s hlediska veřejných zájmů, zejména obrany státu, zájmů hospodářských, dopravních, zdravotních a estetických, ochrany památek a zachování krajinného prostředí, uloží okresní národní výbor - na Slovensku státní stavební úřad - místnímu národnímu výboru ve výměru o stavebním obvodu (§ 3), aby v přiměřené lhůtě co nejrychleji opatřil pro toto území nebo jeho potřebnou část návrh upravovacího náčrtu, a dá mu k tomu potřebné pokyny a poučení (§ 5).

(2) Schválený upravovací náčrt má do té doby, než bude opatřen a schválen konečný upravovací plán obce, tytéž právní účinky jako upravovací (regulační) plán, schválený podle platných stavebních řádů nebo statutů.

(3) Upravovací náčrt lze vypracovati v měřítku odchylujícím se od příslušných předpisů stavebních řádů nebo statutů a s použitím vyhovujících plánových podkladů, i když nebyly získány přímým měřením. Podrobnější pokyny o upravovacích náčrtech vydá vyhláškou v Úředním listě ministr techniky, pro Slovensko po slyšení státního plánovacího a statistického úřadu vyhláškou v Úředním věstníku (Úradnom vestníku).

(4) Schválení upravovacího náčrtu provede se na základě zkráceného řízení podle § 5.

(5) Je-li to účelné, může býti vypracován společný upravovací náčrt pro dvě nebo více spolu sousedících obcí. O tom rozhodne po slyšení zúčastněných místních národních výborů, jde-li o obce téhož správního obvodu, příslušný okresní národní výbor - na Slovensku státní stavební úřad - jinak na jeho návrh zemský národní výbor - na Slovensku státní plánovací a statistický úřad. Náklady spojené s opatřením společného náčrtu se rozdělí mezi zúčastněné obce v poměru náčrtem upravovaných ploch.

(6) Ustanovení o upravovacím náčrtu se nevztahují na území, pojaté do výměru o obnově podle § 8 zákona ze dne 12. dubna 1946, č. 86 Sb., o stavební obnově. Má-li se opatřit upravovací náčrt pro obec, pro niž platí právě uvedený zákon, nebo pro její část a nedošlo-li ještě k místnímu ohledání, předcházejícímu výměr o obnově nebo jeho zamýšlenou změnu, jest obě řízení, pokud je mezi upravovanými plochami územní souvislost, provésti zpravidla současně a dbáti toho, aby úprava území na sebe plynule navazovala.

§ 5.
Řízení o upravovacím náčrtu.

(1) Místní národní výbor, řídě se odbornými poučeními a pokyny okresního národního výboru - na Slovensku státního stavebního úřadu - provádí práce, potřebné k opatření a přípravě nejnutnějších podkladů pro upravovací náčrty, podle potřeby též jednání s jednotlivými veřejnými správami o projektech jimi v obci zamýšlených, a opatří návrh upravovacího náčrtu.

(2) Místní národní výbor veřejně vyloží návrh upravovacího náčrtu po dobu 15 dnů. V této lhůtě mohou úřady, hájící veřejné zájmy, jichž se upravovací náčrt dotýká, a místní národní výbory sousedních obcí podati u místního národního výboru námitky a ostatní zájemci připomínky; námitky s hlediska obrany státu lze podati přímo u zemského národního výboru, na Slovensku u státního plánovacího a statistického úřadu. Vyložení náčrtu se v obci veřejně vyhlásí s poučením

podle předchozí věty a uveřejní se v Úředním listě - na Slovensku v Úředním věstníku (Úradnom vestníku); opis vyhlášky se podle potřeby zašle také uvedeným úřadům a obcím. Vedle toho zašle místní národní výbor návrh upravovacího náčrtu stavebnímu úřadu a podle potřeby zemskému národnímu výboru - na Slovensku státnímu plánovacímu a statistickému úřadu, u nichž bude možno do něho veřejně nahlédnouti.

(3) Zemský národní výbor - na Slovensku státní plánovací a statistický úřad - může pověřiti provedením úkolů podle odstavců 1 a 2

a) okresní národní výbor na náklad obce, nevyhoví-li místní národní výbor příkazu podle § 4, odst. 1;

b) okresní národní výbor nebo jeden z místních národních výborů zúčastněných obcí, jde-li o opatření společného upravovacího náčrtu pro více obcí (§ 4, odst. 5). Při tom nutno dbáti co nejširší účasti dotčených místních národních výborů.

(4) Do 8 dnů po uplynutí lhůty podle odstavce 2 předloží místní národní výbor, po případě okresní národní výbor (odstavec 3) náčrt se všemi přílohami, s vyhláškou, jakož i s podanými námitkami a připomínkami a se svým vyjádřením zemskému národnímu výboru - na Slovensku státnímu plánovacímu a statistickému úřadu; tento úřad rozhodne výměrem o námitkách a upravovací náčrt schválí, podle potřeby jej při tom upraví nebo vrátí k přepracování.

(5) Z výměru zemského národního výboru (odstavec 4) se může odvolati jen místní národní výbor (odstavec 1), jakož i úřady a obce, pokud podaly námitky nebo pokud se jich dotýká úprava náčrtu podle odstavce 4; o odvolání rozhodne ministerstvo techniky. Na Slovensku mohou tyto korporace a úřady podati rozklad, o němž rozhodne státní plánovací a statistický úřad za součinnosti pověřenectva techniky.

(6) Schválený upravovací náčrt místní národní výbor veřejně vyhlásí, trvale vyloží k veřejnému nahlédnutí a kopii dodá katastrálnímu měřickému úřadu [§ 55 zákona ze dne 16. prosince 1927, č. 177 Sb., o pozemkovém katastru a jeho vedení (katastrální zákon)].

§ 6.
Podpora na opatření upravovacího náčrtu.

Bude-li vypracování návrhu upravovacího náčrtu zadáno, může zemský národní výbor - na Slovensku pověřenectvo techniky - obci, jež podle svého finančního stavu není s to uhraditi náklad s tím spojený, poskytnouti ze státních prostředků přiměřenou podporu. Nedotčeno zůstává ustanovení § 3 finančního zákona ze dne 14. prosince 1946, č. 234 Sb., kterým se stanoví státní rozpočet na rok 1947.

Část III.
Opatření stavenišť.

§ 7.
Povinnost k postupu ploch.

(1) Vlastníci pozemků jsou povinni postoupiti za přiměřenou náhradu plochy, které nejsou zastavěny nebo na nichž jsou stavby, jež podle pravoplatného rozhodnutí mají býti zbořeny, je-li těchto ploch třeba pro stavby podle dvouletého plánu nebo s nimi souvisící veřejná zařízení (cesty, vodovod a pod.), jakož i pro stavby podle § 2, odst. 1. Podle okolností stane se tak buď převodem vlastnického práva nebo zrušením věcného práva, jež brání tomuto použití, nebo omezením těchto práv anebo, pokud jde o stavbu budov, také zřízením práva stavby. Jiné předpisy, jimiž se stanoví povinnost k bezplatnému postupu, zůstávají nedotčeny.

(2) Má-li obec vyhovující upravovací plán nebo schválený upravovací náčrt, nebo byl-li pro ni určen stavební obvod (stavební obvody), musí býti potřebné plochy opatřeny ve shodě s nimi; jinak třeba dbáti toho, aby stavební vývoj obce pokračoval soustavně, uceleně a hospodárně a aby stavby neporušovaly ráz nebo ladný vzhled místa nebo krajiny anebo okolí historických nebo uměleckých památek.

(3) Je-li podle odstavce 1 třeba plochy, která je ve vlastnictví státu, může býti postoupena jinému odvětví státní správy jen se souhlasem ústředního úřadu - na Slovensku pověřenectva - příslušného pro odvětví státní správy, které dosud tuto plochu spravuje nebo jí užívá; v ostatních případech je třeba ještě souhlasu ministerstva financí. Je-li plocha jen ve správě nebo užívání státu, může býti postoupena jen se souhlasem příslušného ústředního úřadu - na Slovensku příslušného pověřenectva. Obdobně jest postupovati, má-li býti omezeno nebo zrušeno právo, které přísluší státu k postupované ploše.

(4) Je-li podle odstavce 1 třeba pozemku, který jest majetkem zkonfiskovaným podle dekretu presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa (na Slovensku podle nařízení ze dne 23. srpna 1945, č. 104 Sb. n. SNR, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel slovenského národa, ve znění nařízení ze dne 14. května 1946, č. 64 Sb. n. SNR) nebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy, udělí příslušný Fond na žádost stavebníka souhlas k okamžité úpravě a zastavění pozemku. Osidlovací úřad a Fond národní obnovy, po případě Národní pozemkový fond, stanoví vyhláškou náležitosti takových žádostí a podmínky, které žadatel nutně musí splňovati. Přidělení pozemku stavebníkovi se provede a přiměřená náhrada se určí podle příslušných předpisů o rozdělování konfiskovaného majetku.

§ 8.
Vyvlastnění.

(1) Nedojde-li k dohodě o získání ploch, je možno je opatřit - nejde-li o plochy ve vlastnictví, správě nebo užívání státu - na žádost vyvlastněním.

(2) Pro stavbu budov na pozemcích náležejících obci nebo ústavu, podniku nebo fondu jí spravovanému anebo k účelovému jmění nelze vyvlastniti potřebnou plochu převodem vlastnického práva, nýbrž jen zřízením práva stavby na dobu nejméně 30 a nejvýše 80 let; toto omezení neplatí pro stavbu budov, jejichž stavebníkem je veřejnoprávní korporace.

§ 9.
Vyvlastňovací řízení.

(1) O vyvlastnění rozhoduje okresní národní výbor; v druhé stolici rozhoduje na Slovensku pověřenectvo vnitra.

(2) V žádosti o vyvlastnění třeba uvésti jména a pokud možno přesné adresy osob, proti nimž směřuje vyvlastnění, po případě jejich zákonných zástupců, a zda a kterým výměrem byl pozemek rozdělen nebo přeměněn na staveniště; dále nutno připojiti:

a) výpis z pozemkové knihy o příslušné nemovitosti,

b) trojmo přesný plánek potřebné plochy, zhotovený úřadem, orgánem nebo osobou k tomu oprávněnými (§ 51 katastrálního zákona), a

c) doklad o tom, že vlastník nebo jiný věcně oprávněný byl požádán, aby postoupil plochu nebo se vzdal věcného práva a pod., že mu byla nabídnuta náhrada a že do 15 dnů nedošlo k dohodě.

(3) Vyvlastňovací řízení je zahájeno podáním řádně doložené žádosti u příslušného okresního národního výboru. Na žádost okresního národního výboru se poznamená zahájení tohoto řízení ve veřejných knihách. Tato poznámka je účinná proti každému, kdo později dobude k dotčené nemovitosti knihovního zápisu.

(4) O žádosti se provede ústní jednání na místě. Řízení se zpravidla spojí s řízením o rozdělení nebo přeměně pozemku na staveniště nebo, bylo-li toto řízení provedeno již dříve, s řízením o stavebním povolení; řízení podle stavebních předpisů lze zahájiti bez souhlasu vlastníka pozemku. Jde-li o vyvlastnění pro pozemní stavbu a nebyl-li pozemek dosud rozdělen nebo přeměněn ve staveniště, může úřad žadatele ihned vybídnouti, aby podal příslušnou žádost, a upozornit jej, že vyvlastnění bude projednáno až zároveň s ústním jednáním o této žádosti.

(5) Hodlá-li vlastník pozemku žádati, aby mu náhrada byla dána v pozemku žadatele o vyvlastnění, musí tento požadavek uplatniti nejpozději při ústním jednání.

(6) Ve výměru o vyvlastnění se určí

a) předmět, způsob a rozsah vyvlastnění,

b) osoba, v jejíž prospěch se vyvlastňuje,

c) účel, pro který se vyvlastňuje,

d) při nuceném zřízení práva stavby doba, na kterou se právo stavby zřizuje, a

e) jistota, nedojde-li k dohodě o náhradě (§ 10).

(7) Za právo odňaté nebo omezené vyvlastněním přísluší přiměřená náhrada (§ 11). Dojde-li nejpozději při ústním jednání mezi žadatelem, vlastníkem a po případě osobami, jimž náleží věcné právo k nemovitosti, k dohodě o náhradě a není-li proti ní námitek z veřejných důvodů, schválí ji úřad vyvlastňovacím výměrem; žádal-li vlastník pozemku, aby mu náhrada byla dána v pozemku žadatele o vyvlastnění, rozhodne úřad, uváživ poměry a potřeby žadatele o vyvlastnění, též o tom, zda a ve kterém pozemku bude náhrada dána. Rozhodne-li úřad, že taková náhrada bude dána, poznamená se to ve veřejných knihách a platí tu obdobně ustanovení odstavce 3, věty druhé a třetí. Jinak rozhoduje o náhradě soud v nesporném řízení.

(8) Nedojde-li při nuceném právu stavby mezi vlastníkem pozemku a žadatelem o vyvlastnění k dohodě o ostatních podmínkách práva stavby, určí je vyvlastňovací úřad dodatečně.

§ 10.
Jistota.

(1) Nedojde-li k dohodě o náhradě v penězích, stanoví vyvlastňovací úřad s konečnou platností přiměřenou jistotu. Jistota musí býti složena u příslušného knihovního soudu do 3 měsíců od jejího stanovení, a to v hotových penězích nebo ve vkladních knížkách na volné vklady u tuzemských peněžních ústavů.

(2) Jistoty se použije k úhradě náhrady. Soud může však vyvlastněnému ještě dříve uvolniti na jeho žádost jistotu až do její poloviny, prokáže-li vyvlastněný způsobem uvedeným v § 11, odst. 5, že osoby, kterým přísluší práva z knihovních zápisů, s tím souhlasí.

§ 11.
Náhrada.

(1) Přiměřenou náhradou podle § 7, odst. 1 a § 9, odst. 7 se rozumí obecná hodnota podle platných cenových předpisů s přihlédnutím ke škodě, kterou utrpí uživatelé, požívatelé, nájemci a pachtýři, není-li náhrada za předmět vyvlastnění již sama určena též k uspokojení jejich nároků.

Nepřihlíží se k zvláštní oblibě ani k hodnotě, které snad nabude nemovitost po provedení stavby nebo uskutečnění upravovacího plánu (náčrtu), ani k poměrům, jež byly způsobeny v úmyslu, aby se jich použilo jako důvodu ke zvýšení náhrady.

(2) Rozhodl-li vyvlastňovací úřad, že náhrada bude dána v pozemku žadatele o vyvlastnění, určí soud částku, kterou se vyrovná rozdíl obecné ceny pozemku vyvlastněného a pozemku náhradního, není-li u obou stejná. Při určení obecné ceny pozemku náhradního se postupuje podle odstavce 1.

(3) Spočívá-li vyvlastnění jen v omezení vlastnického práva, stanoví se náhrada zpravidla opakujícími se platy.

(4) Náhradu třeba poskytnouti do jednoho měsíce od jejího pravoplatného stanovení, při opakujících se platech ve stanovených lhůtách.

(5) Neprokáže-li vlastník pozemku, že osoby, kterým přísluší práva z knihovních zápisů, souhlasí, aby náhrada byla vyplacena přímo jemu, složí ji vyvlastnitel u knihovního soudu, který ji rozvrhne v nesporném řízení podle zásad exekučního řádu (zákona). Průkaz podle předchozí věty podá vlastník listinou, na níž je podpis oprávněného ověřen soudem nebo veřejným notářem, anebo veřejnou listinou.

§ 12.
Provedení vyvlastňovacího výměru.

(1) Jakmile vyvlastňovací výměr nabyl právní moci a náhrada byla poskytnuta anebo náhrada nebo jistota byla složena u knihovního soudu, odevzdá úřad vyvlastněný pozemek vyvlastniteli do držby výměrem s konečnou platností.

(2) Po odevzdání pozemku vloží soud na žádost vyvlastnitelovu do veřejné knihy vlastnické právo k vyvlastněné nemovitosti nebo věcné právo anebo přechod, omezení nebo zrušení takového práva. Zároveň poznamená z úřední moci omezení vlastnického práva účelem vyvlastnění.

§ 13.
Zrušení vyvlastňovacího výměru.

(1) Nezačal-li vyvlastňovatel nebo jeho právní nástupce se stavbou, pro niž bylo vyvlastnění povoleno, do 31. srpna 1948 nebo nepoužil-li v ostatních případech pozemku k účelu, pro nějž bylo vyvlastnění povoleno, do 31. prosince 1948, zruší okresní národní výbor vyvlastňovací výměr zcela nebo zčásti na žádost osoby, proti níž výměr směřoval, nebo jejího právního nástupce. Žádost třeba podati do tří měsíců po uplynutí uvedených lhůt.

(2) Byl-li vyvlastňovací výměr zrušen, má osoba, proti níž výměr směřoval (její právní nástupce), nárok na náhradu škody, která jí vznikla provedením vyvlastňovacího řízení (nákladů řízení a vlastní škody způsobené vyvlastněním), a vyvlastňovatel má nárok na vrácení poskytnuté náhrady i s jejími užitky. Nedojde-li k dohodě o těchto nárocích, lze je uplatniti pořadem práva.

(3) Započetím stavby se rozumí úplné vykopání základů v celé půdorysné ploše a započetí s jejich zděním nebo, není-li třeba vykopávati základy, započetí s vlastními stavebními pracemi (na př. se zděním) v celém půdorysu.

§ 14.
Opatření pro případy zničení nebo zavlečení pozemkových knih.

Jestliže byly pozemkové knihy zničeny nebo zavlečeny, stanoví ministerstvo spravedlnosti - na Slovensku pověřenectvo spravedlnosti, jak se nahradí výpis z pozemkové knihy anebo jak se

zahájení vyvlastňovacího řízení nebo provedení vyvlastňovacího výměru o příslušných nemovitostech uvede ve známost s účinky proti třetím osobám.

Část IV.
Navrhování a provádění staveb.

§ 15.
Směrnice a normy.

(1) Aby se dosáhlo úspory stavebnin a nákladů na stavby, může ministr techniky vyhláškou v Úředním listě - pokud jde o Slovensko, po vyjádření pověřence techniky vyhláškou v Úředním věstníku (Úradnom vestníku):

a) vydávati pokyny a směrnice pro navrhování a provádění pozemních staveb a

b) prohlásiti za závazné normy pro pozemní stavby vydané Československou normalisační společností a Elektrotechnickým svazem československým.

(2) Pokyny a směrnice [odst. 1, písm. a)] se mohou, pokud jde o stavbu obytných budov, odchýlit od předpisů dosavadních stavebních řádů nebo statutů, musí však dbáti náležité bezpečnosti nosných konstrukcí, tepelné a zvukové nepropustnosti, jakož i odolnosti proti ohni užitých staviv, a zejména základních podmínek zdravého bydlení. Byty musí býti budovány dokonale suché, vzdušné, náležitě prosvětlené a musí býti vybaveny přiměřeným, technickému pokroku odpovídajícím, náležitě větratelným příslušenstvím.

§ 16.
Příděl vázaných stavebnin.

(1) Zákon ze dne 7. května 1946, č. 107 Sb., o úpravě stavební činnosti a přídělu stavebních hmot, a předpisy podle něho vydané platí pro stavební činnost k splnění úkolů stanovených dvouletým plánem s těmito odchylkami:

a) neplatí ustanovení jeho § 1;

b) na místo potvrzení nutnosti stavby [§ 3, odst. 1, písm. a)] se uvedou údaje o zařazení stavby do dvouletého plánu;

c) vázané stavebniny pro stavbu obytných budov přiděluje bez zřetele na stavební náklad stavební úřad;

d) u jiných staveb než obytných budov se částka 200.000 Kčs v § 3, odst. 2 a 3 zvyšuje na 1,000.000 Kčs;

e) vláda - na Slovensku po vyjádření příslušných pověřenců - může nařízením jako hranici pro příslušnost podle § 3, odst. 2 a 3 místo celkového stavebního nákladu stanoviti množství potřebných vázaných stavebnin podle jednotlivých druhů.

(2) Pro ostatní stavební činnost platí dosavadní předpisy o přídělu stavebních hmot v plném rozsahu.

Část V.
Společná ustanovení.

§ 17.
Zvláštní předpisy pro jednotlivé úkony.

(1) Je-li již předem zřejmé, že žádosti o opatření stavenišť nebo žádosti podle stavebních předpisů při stavbách náležejících k úkolům dvouletého plánu nelze vyhověti, nebo vykazuje-li žádost podstatné nedostatky, nutno ji vrátiti s odůvodněným rozhodnutím do 15 dnů. Formální

vady méně závažné nutno odstraniti nejrychlejším a nejjednodušším způsobem a pokračovati při tom v řízení.

(2) Ústní jednání, jež je třeba provésti o žádostech uvedených v odstavci 1, musí býti s výjimkou podle § 9, odst. 4 vykonána nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy žádost došla k příslušnému úřadu, po případě kdy byly odstraněny nedostatky, jež brání tomuto jednání. Tato lhůta může býti překročena nejvýše o 8 dní, byla-li zatím podána další žádost, týkající se obdobné věci v téže obci, a bude-li možno obě jednání časově spojiti; tato odchylka neplatí pro obec, v níž je sídlo příslušného úřadu.

(3) Úřad musí vypravit rozhodnutí o žádosti do 8 dnů od skončení ústního jednání. Není-li třeba provésti ústní jednání, musí býti vyřízení vypraveno do 15 dnů ode dne, kdy žádost došla, po případě kdy byly odstraněny nedostatky, jež brání vyřízení.

(4) Do 3 dnů po doručení stavebního povolení je stavební úřad povinen vytýčiti stavební čáru a výškovou úroveň nebo vydati stavebníku k tomu potřebné pomůcky. Jinak může stavební čáru a výškovou úroveň dát vytýčit stavebník osobou k tomu oprávněnou (§ 51 katastrálního zákona).

§ 18.
Přechodná výpomoc stavebním úřadům.

(1) Zemský národní výbor - na Slovensku pověřenectvo techniky - může pro přechodnou výpomoc stavebním úřadům určiti osoby s potřebným technickým vzděláním a smlouvou je zavázati, že podle pokynů stavebního úřadu provedou jednotlivé úřední úkony, pokud tyto úřady nebudou moci při využití všech možností obstarati tyto úkony vlastními zaměstnanci nebo zaměstnanci z jiných oborů veřejné správy. Je-li stavebním úřadem obec, stane se tak jen na její žádost.

(2) Při výkonu této funkce, která však nezakládá služební poměr veřejného zaměstnance, požívá takto ustanovený odborník stejné ochrany jako orgán veřejný (§ 68 tr. z., § 5 zák. čl. XL/1914). Než se ujme výkonu své funkce, složí do rukou předsedy příslušného národního výboru - na Slovensku s výjimkou města Bratislavy do rukou přednosty státního stavebního úřadu - nebo jeho zástupce slib, že bude řádně, svědomitě a nestranně plniti své povinnosti.

(3) Náklady spojené s činností odborníkovou hradí obec, je-li stavebním úřadem, jinak stát, při čemž zůstává nedotčeno ustanovení o náhradě nákladů řízení podle § 127 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

(4) Směrnice pro postup podle předchozích odstavců stanoví ministr techniky vyhláškou v Úředním listě, na Slovensku po vyjádření pověřence techniky vyhláškou v Úředním věstníku (Úradnom vestníku); pokud jde o odměny odborníkům a náhradu jejich výloh, je třeba k této úpravě souhlasu ministerstva financí.

§ 19.
Předběžné užívání nemovitostí.

(1) Pro opatření upravovacích plánů (náčrtů) i pro účely, pro něž lze vyvlastňovati podle tohoto zákona, mohou osoby, které se vykáží potvrzením příslušného úřadu (§§ 5 nebo 9) vstupovati na nemovitosti úřadem určené, prováděti na nich potřebná měření a umisťovati měřické značky; při tom jsou povinny dbáti toho, aby škoda, pokud se jí při této činnosti nelze vystříhati, byla co nejmenší.

(2) Škodu, která byla způsobena pracemi pro opatření upravovacího plánu (náčrtu), hradí obec, v ostatních případech ten, kdo požádal o vyvlastnění.

(3) Nedojde-li k dohodě o náhradě škody, rozhodne okresní národní výbor výměrem; není-li některá strana spokojena s tímto výrokem, rozhodne na její žádost, podanou do 30 dnů ode dne doručení uvedeného výměru, v nesporném řízení soud, v jehož obvodu je nemovitost.

(4) Pokud jde o náhradu škody, jež byla způsobena úmyslně nebo hrubou nedbalostí, platí obecné předpisy o náhradě škody.

(5) Podle výsledku ústního jednání při vyvlastňovacím řízení může okresní národní výbor na místě povolit, aby žadatel na vyvlastňovaném pozemku skládal potřebné stavebniny, stroje a nářadí a prováděl výkopy pro stavbu. Toto rozhodnutí třeba pojmouti do zápisu; není-li přítomna osoba, proti níž směřuje vyvlastnění, nebo její zástupce, jest ji o tom neprodleně zpraviti do vlastních rukou. Do tohoto rozhodnutí lze podat do 8 dnů rozklad u okresního národního výboru, který o něm rozhodne s konečnou platností.

§ 20.
Zvláštní ustanovení pro hlavní město Prahu.

Rozhoduje-li nebo činí-li opatření podle tohoto zákona ústřední národní výbor hlavního města Prahy,

a) je povinen při pořizování upravovacího náčrtu opatřiti si předem posudek zemského národního výboru;

b) ministerstvu techniky přísluší rozhodovati a činiti opatření podle § 5, odst. 4;

c) o odvolání, pokud je přípustné, rozhoduje zemský národní výbor.

§ 21.
Poplatkové úlevy.

Právní jednání, listiny a úřední úkony, jichž je třeba při opatřování ploch, které jsou vlastníci povinni postoupiti podle § 7, jsou osvobozeny od poplatků a dávek.

§ 22.
Trestní ustanovení.

Jednání nebo opomenutí, příčící se ustanovením §§ 1, 2 a 3 tohoto zákona nebo předpisům podle něho vydaným, trestají - pokud nejde o čin soudně trestný - okresní národní výbory pokutou do 100.000 Kčs nebo vězením (uzamčením) do 6 měsíců nebo oběma těmito tresty. Zároveň s pokutou se vyměří pro případ nedobytnosti náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do 6 měsíců.

§ 23.
Závěrečná ustanovení.

(1) Za účinnosti tohoto zákona nelze použíti dosavadních předpisů, pokud jsou s ním v rozporu; rovněž nelze použíti nařízení předsedy nejvyššího úřadu pro zásobování ze dne 14. července 1942, č. 127 Sl. z., o omezení provádění staveb, pro stavební práce, jež jsou součástí úkolů stanovených dvouletým plánem.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahují na předpisy zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu a zákona č. 86/1946 Sb.

§ 24.
Účinnost a provedení.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení a pozbude jí dnem 31. prosince 1948 s výjimkou ustanovení § 10, odst. 2, §§ 11, 13, 19, odst. 3 a § 22; provede jej ministr techniky v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Ing. Kopecký v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.